

DOM

Afsagt den 6. maj 2011 i sag nr. BS 3-2579/2009:

Sagsøger A/S (Sgr. A/S) (Bank)

Adresse 1

By 1

mod

Sagsøgte

Adresse 2

By 2

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen angår **Sgr. A/S** krav mod **Sagsøgte** i anledning af tab på fejlslagne investeringer, som **Sagsøgte** har foretaget dels i eget navn og dels i et selskab ved navn **Virksomhed ApS 1**, som han ejede og drev. **Sagsøgte** har kautioneret for selskabets gæld. Bankens krav er opgjort på grundlag af en række investeringsaftaler, pantsætningserklæringer, lånedokumenter og kautionserklæringer. **Sagsøgte** har investeret i værdipapirer og finansielle instrumenter, først som kunde i banken og senere både som kunde og ansat investeringschef i bankens afdeling i **By 3**. Sagen angår fortolkning af de skriftlige aftaler, herunder stop loss klausuler, og vurdering af bankens kontrol med sammenhængen mellem investeringer og sikkerhedsdepoter samt spørgsmålet om, hvorvidt de af **Virksomhed ApS 1** stillede sikkerheder skal realiseres, forinden banken kan kræve betaling af en eventuel restfordring af **Sagsøgte**.

Beløbet på DKK 3.324.809,04 kr. angår **Virksomhed ApS 1** og **Sagsøgte** har kautioneret som selvskyldnerkautionist for dette beløb. Beløbet på DKK 1.747.703,47 angår **Sagsøgte** personligt.

Sagsøgte har principalt påstået frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb fastsat efter rettens nærmere skøn.

Sagsøgte har ikke bestridt bankens påstand beløbsmæssigt. Frifindelsespåstanden støttes på, at banken har fortabt sit krav principalt, helt subsidiært delvist på grund af egen skyld derved, at banken ikke har overholdt de indgåede aftaler og ført kontrol med sammenhængen mellem de optagne lån og de etablerede sikkerhedsdepoter, ligesom banken har tilsidesat MIFID reglerne. Endelig har **Sagsøgte** gjort gældende, at banken ikke er berettiget til at rejse noget krav mod ham på grundlag af kautionsforpligtelsen, før de af **Virksomhed ApS 1** stillede sikkerheder er realiseret.

Sagen er behandlet under medvirken af sagkyndige dommere, jf. retsplejelovens § 20, stk. 2.

Oplysningerne i sagen.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218a, stk. 2.

Sagsøgte blev ansat som investeringschef i **Sgr. A/S** afdeling i **By 3** pr. 1. marts 2007. **Sagsøgte** havde inden sin tiltræden i **Sgr. A/S** i en længere årrække arbejdet indenfor investering, heraf 10 år som investeringschef. **Sagsøgte** blev ansat i en nyoprettet stilling i **Sgr. A/S** i **By 3**, hvor han i fællesskab med investeringsafdelingen ved bankens hovedkontor i **By 1** skulle etablere et egentligt investeringscenter i **By 3**. Inden sin tiltræden hos **Sgr. A/S** var **Sagsøgte** blevet kunde i banken. I september 2006 stiftede **Sagsøgte** **Virksomhed ApS 1**. Selskabets eneste aktivitet var handel med værdipapirer og finansielle instrumenter. Selskabet blev ligeledes kunde hos **Sgr. A/S** inden **Sagsøgte** tiltrådte sin stilling som investeringschef i banken.

Kontraktgrundlaget mellem parterne er følgende:

" **Sagsøgte** *personligt*

(Kontraktgrundlaget for de af sagsøgte personligt foretagne investeringer i aktier og finansielle instrumenter)

Aktieinvesteringskredit af 18. januar 2006 (ramme kr. 100.000,00), fremlagt som bilag 4.

Rammebrev og almindelige bestemmelser for handel med finansielle instrumenter (ramme kr. 250.000), af 27. august 2007, fremlagt som *bilag 5*.

Kundeprofil af 27. august 2007, fremlagt som *bilag 6*.

Låneanmodning/garantierklæring nr. 100322 af 18. januar 2006 vedrørende valutalån CHF for ca. DKK 1.200.000,00, fremlagt som *bilag 7*.

Låneanmodning/garantierklæring nr. 100392 af 28. november 2006 vedrørende valutalån CHF for ca. DKK 1.750.000,00, fremlagt som *bilag 8*.

Låneanmodning/garantierklæring nr. 100699 (rettelig nr. 100669) af 18. januar 2006 vedrørende valutalån CHF for ca. DKK 1.200.000,00, fremlagt som *bilag 9*.

Låneanmodning/garantierklæring nr. 100670 af 28. november 2006 vedrørende valutalån CHF for ca. DKK 1.750.000,00, fremlagt som *bilag 10*.

Virksomhed ApS 1

(Kontraktgrundlaget for de af **Virksomhed ApS 1** foretagne investeringer i aktier og finansielle instrumenter)

Kundeprofil af 7. november 2006 vedrørende investering, fremlagt som *bilag 11*.

Aktieinvesteringskredit af 27. august 2007 (ramme kr. 50.000), fremlagt som *bilag 2*.

Rammebrev og almindelige bestemmelser for handel med finansielle instrumenter af 27. august 2007 (ramme kr. 250.000), fremlagt som *bilag 12*.

Investeringsaftale - **Virksomhed ApS 1** (profil) af 7. november 2007, fremlagt som *bilag 13*.

Låneanmodning/garantierklæring nr. 100397 af 23. februar 2007 vedrørende valutalån CHF for ca. DKK 2.000.000,00, fremlagt som *bilag 14*.

Låneanmodning/garantierklæring nr. 100500 af 19. september 2007 vedrørende valutalån CHF for ca. DKK 1.000.000,00, fremlagt som *bilag 15*.

Låneanmodning/garantierklæring nr. 100533 af 27. december 2007 vedrørende valutalån CHF for ca. DKK 1.000.000,00, fremlagt som *bilag 16*."

Som bilag 6 er fremlagt en kundeprofil vedrørende **Sagsøgte** personligt. Det fremgår heraf blandt andet, at **Sagsøgtes** investeringsformål er pension, spekulation og fri opsparing. Endvidere fremgår det, at **Sagsøgte** kan handle uden forudgående rådgivning. Som kundeansvarlig er anført **Vidne 1 (V1)**. Oplysningerne i investeringsprofilen skal sammenholdes med indholdet af rammebrevet og bankens almindelige bestemmelser for handel med finansielle instrumenter, der er fremlagt i bilag 5. I de almindelige bestemmelser i punkt 10 er kundens ansvar beskrevet. Det fremgår heraf blandt andet, at kunden er bekendt med, at handel med finansielle instrumenter kan være forbundet med betydelige risici. Det fremgår endvidere, at **Sgr. A/S** kun påtager sig at foretage dispositioner efter instruks fra kunden og påtager sig ingen pligt til at rette henvendelse til kunden, herunder at holde kunden underrettet om aktuelle markeds, børse-, og valutaforhold.

Som bilag 11 og 13 er fremlagt kunde- og investeringsprofiler på **Virksomhed ApS 1**, hvoraf fremgår, at selskabet havde høj risikoprofil, ligesom det fremgår, at investeringsformålet var spekulation. Profil/investeringsaftalen (bilag 13) omfatter investering i værdipapirer og andre finansielle instrumenter med en investeringsramme på cirka DKK. 3,7 millioner. Investeringsaftalen for **Virksomhed ApS 1** (bilag 13) er dateret den 7. november 2007. Som rådgiver for selskabet er anført **Sagsøgte**.

Kontrolsystemet i banken i relation til stop loss klausulerne / kravet om overdækning, bankens opsigelse af engagementerne og **Sagsøgtes fratreden i banken.**

I tilknytning til de som bilag 2 og 4 underskrevne aktieinvesteringskreditter blev der oprettet sikkerhedsdepoter. Sikkerhedsdepoterne lå til sikkerhed for **Sagsøgtes** og **Virksomhed ApS 1's** samlede mellemværender med banken, herunder valutalån. For begge aktieinvesteringskreditter var aftalt nærmere krav om depoternes værdi i forhold til de aktuelle træk på aktiekreditterne og om konsekvenserne af, at aktiekreditterne måtte komme i underdækning i forhold til det aftalte. Bilag 5 og 12 "Rammebrev og almindelige

bestemmelser for handel med finansielle instrumenter" indeholder i punkt 4 bestemmelser om stop loss og sikkerhedsstillelse.

En væsentlig del af bevisførelsen har drejet sig om, hvorledes banken kontrollerede, om der var underdækning. Dette er sket for det første ved fremlæggelse af bankens interne kontrolark, herunder bilag 43. Fælles for disse kontrolark er, at der ikke er konstateret underdækning på hverken **Sagsøgte** eller **Virksomhed ApS 1's** aktiekreditter. For det andet er der afgivet parts- og vidneforklaringer om indretningen og udviklingen af kontrollen i banken og andre pengeinstitutter.

Som bilag 44 er fremlagt en mail af 3. juli 2008 fra Kundechef.

Vidne 2 til blandt andre **Sagsøgte** i hans egenskab af investeringschef i bankens afdeling i **By 3**. Af mailen fremgår bl. a. følgende:

"De store udsving på de finansielle markeder, betyder at der skal (ikke kan) være en skærpet fokus på investeringsrammer, aktiekreditter og invest palette og øvrige gearede investeringsforretninger.

Den øgede bevågenhed betyder, at ovennævnte produkter dagligt skal gennemgås for afvigelser i forhold forretningsgange og øvrige aftaler.

Ved overskridelser af fastsatte grænser skal der tages aktion uden unødigt ophold. Det betyder at der senest skal tages aktion på overskridelser samme dag som overskridelsen registreres.

Den daglige gennemgang af engagementerne betyder også at vi har mulighed for at tage eventuelle dårlige forretninger i opløbet, hvilket vil til gunst for både kunder og **Sgr. A/S**.

Ved konstatering af afvigelser eller overskridelser skal der ske inddækning eller nedlukning omgående. Inddækning kan ske ved yderligere sikkerhedsstillelse eller indbetaling af yderligere kapital."

Som bilag 45 er fremlagt sålydende mail af 8. juli 2008 fra

Vidne 2 til blandt andre **Sagsøgte** i hans egenskab af investeringschef i bankens afdeling i **By 3**:

"Tirsdag den 8. juli 2008 sluttede det danske OMXC20 indeks med et fald på 3,21%.

Dette kraftige fald betyder at vi skal have et ekstra bevågenhed på vores aktiekreditter og kreditter til investering i øvrigt.

Alle kreditter skal overvåges således hverken kunder eller **Sgr. A/S** kommer i en situation som kunne have været undgået.

Hvis der er sager som ikke længere er inden for rammerne for kreditten skal der tages aktion uden unødigt ophold. Denne aktion kan enten være yderligere sikkerhedsstillelse eller nedlukning af kreditten. For en præcisering herfor henvises til forretningsgangen 3.5.5 og 3.5.8."

Som bilag 46 er fremlagt en mail af 25. september 2008 fra

Vidne 2 til blandt andre **Sagsøgte** i hans egenskab af investeringschef i bankens afdeling i **By 3**.

Mailen er sålydende:

"

Til alle filialchefer/områdechefer og IC Chefer.

Forretningsproces vedr. aktiekreditter og investeringsrammer ved overskridelser.

Indledning

Vi har på det seneste oplevet en del investeringsrammer og aktie kreditter, er kommet i en situation hvor der kræves handling. For at få denne handling præciseret jf. forretningsgangen. Eventuelle spørgsmål omkring nedenstående skal rettes til **Vidne 2**.

Procedure med virkning fra dags dato.

Når en overskridelse konstateres skal der reageres på følgende facon.

- 1) Kundeansvarlig informeres
- 2) Kundeansvarlig sørger for inddækning, jf. forretningsgangen
- 3) Hvis inddækning ikke umiddelbart er muligt udfærdiger den kundeansvarlig en handlingsplan der skal godkendes af kreditansvarlig, eller hvis det ikke skønnes muligt lukkes kreditten.

Handlingsplaner skal, udover til den kreditansvarlige, sendes til områdedirektør/filialchef samt til Investeringsdirektør **Vidne 3** samt **Vidne 2**. Ved enhver afvigelse af den udarbejdede handlingsplan, skal der uden unødigt ophold ske en skriftlig orientering til områdedirektør/filialchef samt til Investeringsdirektør **Vidne 3** og **Vidne 2**.

Fra fredag den 26. september 2008, vil alle Investeringscenterchefer modtage en mail indeholdende et Excel ark med alle Aktiekreditter. Af dette Excel ark vil det tydeligt fremgå, hvilke kreditter der ikke længere er overdækket.

Så kort opsummeret

Investeringsrådgiver har ansvaret for at kunden ikke kommer i overtræk, og hvis det alligevel sker øjeblikkelig informere kundeansvarlig, der så tager over jf. ovenstående.

Det er selvkært ekstremt vigtigt, at vi ved indgåelse af aktiekreditter og investeringsrammer tilrettelægger dem således, at kunden er robust overfor udsving - så vi vil hellere have mindre men god forretning end sager hvor køre på kanten.

Vi har et meget stort ansvar overfor kunden og det er utåleligt at sende dem fra hus og hjem."

I slutningen af september 2008 gennemgik **Vidne 4**, der er ansat i **Sgr. A/S**, **Sagsøgte** og **Virksomhed ApS 1's** samlede engagementer med banken. Det konstateredes herved, at de samlede træk på kreditterne for begge engagementer i væsentlig grad oversteg værdien af de stillede sikkerheder. Dette medførte, at der blev holdt et møde med deltagelse af medlemmer fra bankens ledelse og **Sagsøgte**. **Sagsøgte** blev på denne

baggrund suspenderet. Som et resultat af mødet lavede **Sagsøgte** en redegørelse til banken om sine investeringer og anslog også værdien af sine aktiver i redegørelsen. Denne er fremlagt som sagens bilag 31.

Sagsøgte genoptog sin stilling som investeringschef i banken dagen efter. Han blev fritstillet den 18. november 2008.

Ved skrivelser af 17. april 2009 opsigde banken såvel **Sagsøgtes** som **Virksomhed ApS 1's** engagementer til fuld indfrielse.

Sagsøgte har efter sin fratræden hos **Sgr. A/S** haft en række jobs inden for den finansielle sektor. **Sagsøgte** har forklaret herom under hovedforhandlingen. Endvidere har sagsøgeren som bilag 84 fremlagt AktionærNYT2010, nr. 1, marts 2010 fra Hvidbjerg Bank. I bladet omtales Hvidbjerg Banks samarbejde med Coin. Det er i artiklen blandt andet anført:

"Tre niveauer

Det er investeringschef **Sagsøgte** som er ansvarlig for COIN's **By 3** afdeling, der på fondsmæglerselskabets side har ansvaret for samarbejdet med Hvidbjerg Bank.

Sagsøgte har gennem mere end 21 år arbejdet inden for investeringsrådgiverområdet. Senest som investeringschef i **Sgr. A/S**, ***** har stor kompetence inden for investeringsprodukter samt aktuel beskatning heraf.

Han deler rådgivningsprocessen op i tre niveauer:

- Overordnet strategi og ramme baseret på kundens investeringshorisont, risikoprofil og formue.
- Taktiske overvejelser om, hvordan det er bedst at placere investeringerne og vægte porteføljen.
- Egentlig produktudvælgelse."

Sagsøgte (*)

MIFIDreglerne og realisation af stillede sikkerheder.

Som bilag 82 er fremlagt en intern skrivelse i **Sgr. A/S** vedrørende indførelsen af MIFIDreglerne og afholdelse af kurser for personalet i disse regler. Der er mellem parterne enighed om, at reglerne trådte i kraft den 1. november 2007.

For så vidt angår spørgsmålet om realisation af stillede sikkerheder er der mellem parterne enighed om, at alle stillede sikkerheder bortset fra EBH Tyskland og aktiebevis Aldana A/S er realiserede.

Formueopgørelser for **Sagsøgte** og **Virksomhed ApS 1**.

Under forberedelsen har parterne skriftvekslet om grundlaget for bankens kreditvurderinger både i relation til aktieinvesteringsskreditterne og de øvrige lån. Bankens havde inden hovedforhandlingen fremlagt bilag 83 vedrørende **Sagsøgte**. Bilagets side 2 indeholder en opgørelse af aktiver og passiver. På bilaget er **V1** anført som kundeansvarlig. På side 2 i bilaget står anført, at formueopgørelsen er udarbejdet af **Sagsøgte** pr. 2.

juli 2008 og udviser en egenkapital på 4.000.000 kr.

Under hovedforhandlingen i forbindelse med afhøring af vidnerne

Vidne 4 og **V1** konstateredes det, at der i banken var mulighed for at printe nogle skærbilleder ud indeholdende bl.a. formueopgørelser. Disse er fremlagt som bilag 85, 86 og 87.

Side 6 i bilag 87 er identisk med side 2 i bilag 83. **Sagsøgte** og **V1** er afhørt på grundlag af disse oplysninger.

Bilag 85, 86 og 87 er fremlagt på hovedforhandlingens sidste dag. Ved gennemgangen af bilagene var der mellem parterne enighed om, at bankens opgørelser er behæftet med fejl for så vidt angår **Virksomhed ApS 1**. Parterne er enige om, at blancoelementet pr. 30. juni 2008 var 1.185.000 DKK for **Virksomhed ApS 1** og DKK 897.000 for **Sagsøgte**

Parterne er enige om, at blancoelementet for **Virksomhed ApS 1** er opgjort før trækket til køb af aktier Aldana A/S.

Bilag 86 og 87 angår tillige en engagementetsfornyelse for år 2008 for **Virksomhed ApS 1** og **Sagsøgte** personligt og indeholder **V1's** og **Vidne 5's** indstillinger, dateret den 2. juli 2008.

Bilag 85, der angår **Virksomhed ApS 1** indeholder et regneark. **Sagsøgte** har afgivet en supplerende forklaring efter fremlæggelsen af de nye bilag. Han har i den forbindelse forklaret, at regnearket var lavet af ham under ansættelsen i banken. Der var ikke tale om et styringsinstrument, banken stillede til rådighed for investeringsrådgiverne.

Forklaringer.

Vidne 2 har forklaret, at sagsøgerens virksomhed er opdelt i 3 afdelinger, nemlig en privatkundeafdeling, en erhvervsafdeling og en formueafdeling. Han er konceptchef på formueområdet erhverv og investering. Han er ikke bankuddannet, men uddannet cand. merc. fra Handelshøjskolen. Han har ikke beskæftiget sig med kreditvurdering. Da sagsøgte blev ansat, havde han nærmest en stabsfunktion i forhold til sagsøgte. Sagsøgte blev ansat med henblik på etablering af en investeringsafdeling i **By 3**. Med etableringen af en investeringsafdeling i **By 3**, ville sagsøgeren højne niveauet inden for investeringsrådgivning og skabe tættere kontakt til kunderne. Sagsøgte kom fra en stilling i **Bank 2** og sagsøgeren håbede, at han kunne tage kunder med derfra. Sagsøgte blev ansat for at deltage i at bygge afdelingen op. Når en kunde indskyder egen kapital på en aktieinvesteringskonto, kan kunden handle aktier for dette beløb, og det beløb, banken indskyder. Til aktieinvesteringskontoen knyttes et sikkerhedsdepot. Det var der også til sagsøgte. Der skal være en minimumsdækning på 110% på grund af udsving i kurserne. En kunde kan ikke handle aktier i relation til en

aktieinvesteringskonto via netbank. Under finanskrisen skærpedes bankens opmærksomhed med hensyn til kontrol af, at der ikke opstod underdækning i engagementet med aktieinvesteringskontoen og sikkerhedsdepotet. Derfor udsendte han mails om det. Sagsøgeren har aldrig fået påtale af Finanstilsynet for utilstrækkelig kontrol. Også før finanskrisen var der kontrolsystemer. I den tid, sagsøgte var dels kunde og dels ansat i banken, var der et kontrolsystem for aktieinvesteringskontoen og sikkerhedsdepotet og et kontrolsystem for aktiviteterne knyttet til kreditrammen (derivater). De fremlagte bilag, f.eks. bilag 43, udvisende, at der ikke var underdækning, viser den kontrol, der er lavet vedrørende aktieinvesteringskontoen og sikkerhedsdepotet. Ved bevilling af udlandslåne foretages en kreditvurdering. Det blev der også af sagsøgte. Udlandslåne har sagsøgte dels anvendt til køb af et sommerhus, der dog er solgt igen, og dels til investering i værdipapirer. Han har indtryk af, at de værdipapirer, sagsøgte købte for pengene fra udlandslåne, er indsat i sikkerhedsdepotet. Ved udarbejdelse af kontrollen af, at der ikke opstod underdækning, er der ikke taget hensyn til, at aktierne kunne være købt for udlandslåne. Når det f.eks. på bilag 43 er anført, at der ikke er underdækning, er det som nævnt ud fra en vurdering af udelukkende sammenhængen mellem aktieinvesteringskontoen og sikkerhedsdepotet. Både før og efter finanskrisen blev der hver nat kørt programmer over kundernes engagementer, der skulle overvåge, om der var underdækning. Resultatet kom på en profil om morgenen, som blev sendt til afdelingen. Det var herefter op til afdelingen, formentlig den kundeansvarlige at kontakte kunden, såfremt der var underdækning. Der blev på samme måde kørt kontrolprogrammer vedrørende derivaterne. Disse er ikke fremlagt under sagen. Der blev også holdt øje med, at kunderne overholdt vilkårene for udlandslån. Når sagsøgte handlede aktier for sig selv, var der ikke krav om, at dette blev kontraseret af en anden medarbejder i banken. Han mener, at kreditvurdering og bevilling af lån lå hos 2 forskellige medarbejdere. Han ved ikke, om dette er et krav fra finanstilsynet. Den 15. september 2008 kollapsede aktiemarkedet. Dette skærpede fokuset på at sikre kontrollen med, at der ikke opstod underdækning. Kontrollen fortsatte på samme måde som før den 15. september 2008 med daglige profiler for de enkelte kunder til den relevante afdeling. Kontrollen havde det formål at skabe sikkerhed for både banken og kunden. Hvis der var underdækning, skulle den kundeansvarlige samme dag tage kontakt til kunden for at rette op på underdækningen. Valutalåne blev kontrolleret i forbindelse med en genforhandling af valutalåne. Da MIFID-reglerne skulle træde i kraft havde banken fokus på undervisning af personalet. Der blev etableret e-learning og afholdt kurser, og han underviste selv på en del af disse kurser. Det var en stor opgave at få kunderne MIFID testet.

Vidne 3 har forklaret, at han nu er erhvervs- og investeringskonsulent i Bank 1. Han forlod sin stilling hos sagsøgeren i april 2009. Hos sagsøgeren var han investeringsdirektør. Han var med til at ansætte sagsøgte som chef for investeringsafdelingen i By 3. Der var tale om en nyoprettet afdeling, som sagsøgte skulle være med til at udvikle. Sagsøgte blev valgt,

fordi han havde et godt navn i pengeinstitutverdenen i **By 3**. På dette tidspunkt var sagsøgte en af dem i kongeriget Danmark, der havde mest forstand på investering. Sagsøgte havde ikke behov for rådgivning i forbindelse med investering i værdipapirer. I kraft af et engagement med en aktieinvesteringskonto og et tilknyttet sikkerhedsdepot kan en kunde investere i aktier. Der blev ført kontrol med, at der ikke var underdækning. Der var en særskilt kontrol med investering i derivaterne, der var knyttet til kreditrammen. I forbindelse med den kontrol, blev der taget hensyn til de sikkerheder, der var knyttet til dette arrangement. Udlandslånene blev ydet på samme måde som andre lån efter en kreditvurdering. Da han var ansat i banken, var kontrollen med kundens engagement ikke en samlet kontrol der skabte overblik over aktieinvestering, investering i derivater og udlandslånene. Det blev etableret og var der, da han forlod banken. Han kan ikke sige, hvornår dette skete. Det var ikke en del af hans arbejde som direktør at holde øje med de enkelte kunders engagement. Han kan ikke præcist huske, på hvilke engagementer, sagsøgte tabte penge. Han kan dog huske, at sagsøgte tabte en del på FL Schmidt aktier. På et tidspunkt i 2008 blev **Vidne 4** ansat som kontroller. Han kan ikke præcist huske, hvornår det var. Han blev af

Vidne 3 gjort opmærksom på, at sagsøgtes engagement var i underdækning. Sagsøgte blev derfor kaldt til et møde med vidnet, og de talte om, at sagsøgte kunne forblive i banken, hvis han i løbet af kort tid fik dækket underdækningen. Forevist bilag 31 forklarede vidnet, at han ikke kan huske, om bilaget er lavet før eller efter 1. møde. Sagsøgte blev afskediget fra sin stilling, fordi vidnet fandt ud af, at sagsøgte havde et lignende engagement i et andet pengeinstitut. Udlandslånene blev kontrolleret af den medarbejder, der bevilgede dem. Der var vandtætte skodder imellem det personale, der skulle kreditvurdere, og investeringsrådgiverne. Det var det samlede engagement, han drøftede med sagsøgte på mødet. Han kan dog som nævnt ikke huske præcist, hvorledes underdækningen var sammensat på de enkelte engagementer. Sagsøgte var en dygtig investeringschef, og han kan ikke forestille sig, hvem sagsøgte skulle have spurgt til råds for at lave bedre investeringer end dem, han lavede selv. Han vil beskrive det som illoyalt over for banken, at sagsøgte ikke selv fortalte, at hans engagementer var i underdækning. Det er hans vurdering, at sagsøgte har haft fuld indsigt i sine investeringer.

Vidne 5 har forklaret, at han var øverste chef for sagsøgerens **By 3** afdeling. Investeringsafdelingen i **By 3** blev oprettet for at skaffe flere kunder til banken. Han har ikke selv haft noget kendskab til sagsøgtes engagementer med banken. **V1** var sagsøgtes kunderådgiver. Da sagsøgte blev ansat, fik han en kunderådgiver i **By 1** afdelingen. Han vil ikke sige, at der var specielt pres på afdelingen i eftersommeren 2008 i forbindelse med starten på finanskrisen. Det er klart, at der på det tidspunkt kom øget fokus på at sikre, at der ikke opstod tab i forbindelse med kursudsvingningerne. Han lagde på et tidspunkt mærke til, at sagsøgte tydeligt var under pres. Han vil sige, at sagsøgte var ved at bryde sammen. Han kan ikke sige, hvornår dette var. Det er rigtigt, at sagsøgte prøvede at ringe til ham, mens han var i

USA. Han var med til at ansætte sagsøgte. Sagsøgte var et rigtigt godt navn i bankverdenen i **By 3**. Sagsøgte var god til at investere i værdipapirer, både så kunderne og banken tjente penge. Sagsøgte har tjent penge til banken. De fleste, der havde renteswaps, tabte penge på renteswaps. Han vil ikke sige, at banken skiftede produkttyper efter finanskrisen, men der var produkttyper, der var mindre interesse om.

Sagsøgte har forklaret, at han først er uddannet som fotoekspedient og i 1984 blev han bankelev i **Bank 2** og gennemgik der elevuddannelsen. Så kom han i **Bank 3** i **By 4** som bankassistent og senere investeringsrådgiver. Han blev også ansat som investeringschef i 1 år. Efter 7 år i **Bank 3** kom han til **Bank 1** som investeringschef i **By 3** afdelingen i 2 år, så 2 år i **Bank 2** som investeringsrådgiver uden ledelsesansvar og den 1. marts 2007 blev han ansat som investeringschef med ledelsesansvar hos sagsøgeren. Efter fyringen derfra gik han arbejdsløs. Den 1. september 2009 blev han ansat som finansmægler i et københavnsk selskab med kontor i **By 3** som den eneste ansatte der. Den 1. november 2010 blev han ansat som finansrådgiver under **Virksomhed**. Da han blev afskediget fra sin stilling hos sagsøgeren, fik han oplyst to grunde. Den ene var, at han ikke kunne betale sin gæld til banken. Den anden var, at der havde været tre klagesager fra navngivne kunder. Han prøvede at få oplyst, hvad klagerne drejede sig om, men det kunne han ikke. Inden fyringen var der et meget højt arbejdspress på afdelingen. I september 2007 var der reelt et bankkrak i England, der gav travlhed på finansmarkederne. I april 2008 faldt der lidt ro på markederne i hvert fald i et par måneder frem til juni eller juli 2008, hvor markedet kammede over. Han har ikke været sygemeldt på grund af stress. Han havde det imidlertid skidt og blev omkring september 2008 klar over, at det var galt med hans investeringer. Han havde behov for at tale med nogen om det, og det skulle helst være **Vidne 5**. Han var imidlertid på ferie i USA med sin familie, og han var ikke meget for at forstyrre ham i ferien. Til sidst prøvede han dog at ringe ham op. Den 1. oktober 2008 blev han kaldt ind til et møde med blandt andre **Vidne 5**, idet banken havde konstateret, at der var underdækning på hans engagement. Der var ingen dårlig tone. Det blev drøftet, hvad der skulle gøres i anledning af underdækningen. Det blev aftalt, at aktierne skulle sælges. Han er bange for, at han på dette tidspunkt havde mistet overblikket både over sit eget og over kundernes investeringsengagementer. Mange kunder ringede til ham for at spørge til deres engagementer, og han skulle også ringe til mange, fordi der var problemer med dækningen i deres engagementer på grund af kursudsvingene i markedet. Det var rådgiveren, der sagde, at der skulle ringes til en kunde. Det var således rådgiveren, der havde konstateret, at en kunde havde underdækning. Det var ikke rart at have disse samtaler med kunderne. Han bebrejder ikke nogen i banken de investeringer, han har lavet. Han har selv truffet beslutning, om hvad der skulle investeres i. **V1** var den, der sendte bevillinger igennem, men det var ikke **V1**, der kunne bevillige kreditter. Det foregik i **By 1** i personaleafdelingen. Han har ikke i dag nogen af de formue opgørelser, der er udarbejdet. Der skulle udarbejdes

en formueopgørelse, hver gang der skulle ske en ændring i engagementet.

V1 bad ham selv sætte værdi på sit hus og sommerhus mv. Han ved ikke, om der ved bevillingerne af kredit til ham, blev taget hensyn til, at en del af værdierne ejedes af hans hustru. De har ejet alle de faste ejendomme i lige sameje. Både han selv og Virk. ApS 1 var kunder hos sagsøgeren inden, han blev ansat. Kundeforholdet hos sagsøgeren startede, fordi han havde set et spændende investeringsprojekt, og fordi han havde tjent cirka en million via et kommanditselskab, som han ønskede at investere for. Han havde i en periode arbejdet sammen med V1 i et andet pengeinstitut, og han kendte derfor V1, da han blev kunde hos sagsøgeren og fik V1 som rådgiver. Han har ikke set bilag 83 før under sagen. Det er hans opfattelse, at tallene i bilaget "ikke har nogen gang på jorden" Han tror, V1 fik regnskabet fra Virk. ApS 1 og selvangivelse inden han blev ansat. Efter ansættelsen har han ikke afleveret selvangivelser eller regnskaber i forbindelse med indlevering af formueopgørelser. Han har anslået værdierne, men tallene i bilag 83 han han ikke set, og han mener, oplysningerne om hans og hustruens indkomster for 2005 og 2006 er helt urealistiske. Der er således kalkuleret med, at hustruen skulle have en lønstigning på 30% på et år. Det er der ingen pædagoger, der har haft. I 2006 fandt de en lejlighed i Tyrkiet. Det vil sige lejligheden skulle først bygges. Den blev overtaget 1. april 2007. Prisen var cirka 750.000 kr., der blev finansieret ved låneoptagelse med sikkerhed i huset i By 4 på op til 2,7 millioner kr. Sommerhuset ved Område 1 er købt i 2004 for 860.000 kr. Han mener derfor, at også værdien på sommerhuset ved Område 1 er ansat for optimistisk. Efter at have købt sommerhuset på Område 1, fandt de et sommerhus på Vej 1 i By 5, der var mere hyggeligt. Det blev købt den 1. januar 2007. Købesummen var 1.050.000 kr. Det blev finansieret med et lån i Schweizerfranc. Det var V1, han talte med om dette. Han tilbød sikkerhed i sommerhuset med et ejerpantebrev på 1,1 million kr. Imidlertid gav V1 udtryk for, at det var tilstrækkeligt med en slags styringspantebrev på 500.000 kr., således at han ikke behøvede at have så mange penge bundet i sommerhuset. Styringspantebrevet betød blot, at han så ikke kunne sælge sommerhuset uden bankens samtykke. I forbindelse med købet af sommerhuset på Vej 1 havde han ikke været tilstrækkeligt opmærksom på, at der var krav om, at der skulle være stråtag på sommerhuset. Det var de ikke så glade for. De bestemte sig derfor for at sælge sommerhuset igen ret hurtigt. Det blev solgt den 31. marts 2008, og han tjente 50.000 kr. på handlen med sommerhuset. De penge, han fik via udlandslånene er indgået i kredsløbet med aktieinvesteringskontoen og sikkerhedsdepotet. Han har således ikke taget penge ud til sig selv, men købt værdipapirer for penge fra udlandslånene. Da han i forbindelse med markedernes kollaps fik besked på, at ringe til sine kunder vedrørende deres underdækning, var det kundernes samlede engagement, det drejede sig om. Han har ikke selv set på sit sikkerhedsdepot, men handlede bare. Han havde ikke forud for den 1. oktober 2008 fået nogen kontakt fra personalet hos sagsøgeren om underdækning i engagementet. I starten af 2007 optog han et lån i Salling Bank til investering i et papir, der havde givet et godt afkast, og som han anså som sikkert.

Virksomhed ApS 1 (Virk. ApS 1)

Det kan ikke sammenlignes med sagsøgerens produkt "Topselection". Han mener også, at han ville have tjent på disse papirer, hvis det ikke havde været på grund af den generelt dårlige udvikling i markedet. Han tabt 700.000 kr. på papirerne i Salling Bank og dette engagement blev lukket ned i foråret 2009. Han har ikke arbejdet med kreditvurderinger. Det var personalet i kreditafdelingen, der forestod dette arbejde, og det var personalet i investeringsafdelingen, der investerede indenfor de rammer, der var stillet til rådighed fra kreditafdelingen. Da han blev ansat hos sagsøgeren som investeringschef, var det nyt for sagsøgeren at arbejde med valutaswaps og renteswaps. Det var nogen af de ting, han begyndte, at arbejde med. Der var ingen styringsredskaber i banken til brug for dette arbejde. Derfor udfærdigede han nogle regneark, der blev koblet op på valutakursen. De regneark, han udviklede, havde ikke noget at gøre med aktieinvesteringskontoen og sikkerhedsdepotet. I mødet den 1. oktober 2008 deltog **Vidne 2**, **Person 1**, **Person 2**, der var erhvervs kundechef i **By 3** og **Person 2**. Efter mødet skrev han bilag 31. Han var helt ude af den efter mødet og kørte bare rundt i sin bil. Han var også bange for at miste sit arbejde. Både han og hustruen var almindelige lønmodtagere. I løbet af september 2008 begyndte han at få en fornemmelse af, at det var helt galt med hans eget engagement. Han blev suspenderet på mødet den 1. oktober 2008. **Vidne 5** ringede efterfølgende til ham og spurgte, om han kunne lave en redegørelse. Derfor blev bilag 31 skrevet. Han var kun suspenderet en dag. Bilag 31 var et forsøg på at skabe en løsning. **Vidne 5** sagde, at han gerne ville beholde ham i banken. Han havde aldrig troet, at banken skulle tabe penge på ham, og han har ikke villet være illoyal overfor banken. Derfor forsøgte han også at kontakte **Vidne 5**, mens denne var på ferie i USA. Han vil ikke sige, at han i nogle måneder forud for den 1. oktober 2008 havde set, at der var problemer med engagementet. Det er mere en bakspejlsbetragtning, når det er skrevet på den måde. Værdiansættelserne på aktiverne i bilag 31 er måske lidt optimistiske. Han har "lagt overlæggen lidt højt". På det tidspunkt havde han behov for at se fremad og få tingene sat i et lysere billede. Han var ikke sig selv i september 2008. Det var vigtigt for ham at beholde sit job. Det er svært at sige, hvad der ville være sket med udviklingen i kurserne og hans aktiver, hvis de ikke var realiseret på daværende tidspunkt. Det kan kun blive en subjektiv vurdering. Han vil betragte sig selv som en erfaren investor. Han investerede selv i de produkter, han anbefalede til kunderne, mens han var hos sagsøgeren. Når man anbefaler produkter til kunderne, skal man selvfølgelig også kunne vurdere risikoen ved investeringen. Til kundemøder havde han ofte en kreditmand med. Han fik inspiration til sine investeringer under ansættelsen ved sagsøgeren ved at snakke med kollegaerne, men han traf selv valget om, hvorledes han ville investere. Når han havde besluttet sig for en investering, gav han besked til en kollega. Han kunne ikke selv effektuere ordrene. Han kan ikke huske, om han selv deltog i kurser om de nye MIFID regler. Inden MIFID reglerne blev indført, var banken underlagt reglerne om "god skik". Han var klar over, at der var en risiko ved at investere. Han var klar over, at et MIFID tjek indebar en vurdering af investors risikoprofil. Han tror nok, at han var på et kursus i MIFID

reglerne i Sønderjylland. Han var ikke klar over status på sit eget engagement i 2007. Han havde jo afleveret en formueopgørelse til sagsøgeren. Da han skrev bilag 31, havde han som sagt brug for at tegne et lysere billede, og "lagde overlæggeren højt" i relation til angivelsen af sine værdier. Det havde han ikke gjort i andre formueopgørelser. Det handlede sådan set både om at bevare sit arbejde og sit ægteskab. Der er rigtigt, at han i september 2008 handlede meget, således som han skriver i notatet, idet han prøvede at rette op på situationen. Man kan dog sige, at han hele tiden har handlet meget. Da mailen den 1. juli 2008 kom fra **Vidne 2**, havde man allerede i afdelingen haft fokus på at kontrollere, at kunderne ikke kom i underdækning med aktieinvesteringerne. Han oplevede mailen som vedrørende valutarammerne. Han mener ikke, at han selv er MIFID tjekket. Han kan ikke huske, om **Virk. ApS 1** er MIFID tjekket. Det kan godt være.

Virksomhed ApS 1 (Virk. ApS 1)

Vidne 6 har forklaret, at han er uddannet som bankelev og bankrådgiver. I 1998 blev han ansat som fuldtids investeringsrådgiver i Nordea. Han har været ansat som investeringsrådgiver i Forstædernes Bank og i et fondsmæglerselskab. Den 1. januar 2008 blev han ansat i **Sgr. A/S** i en afdeling på Sjælland. Han blev investeringscenterchef med 4 medarbejdere under sig. Investeringsafdelingen arbejdede tæt sammen med kreditafdelingen. De sad ikke sammen, men på hver sin etage, men havde løbende kontakt. Han refererede til **Vidne 3** og **Vidne 2**. Der er forskellige måder at sammensætte et investeringsengagement. I **Sgr. A/S** skulle 9 ud af 10 stille sikkerhed. Kreditafdelingen vurderede, om dækningen var tilstrækkelig. Derefter investerede investeringsafdelingen de midler, der var til rådighed. I **Sgr. A/S** sendte formueafdelingen (kreditafdelingen) breve ud med advarsel stop loss. Brevet blev sendt til de kunder, hvor dækningen var ved at være i fare. Så skulle kunden reagere, og man skulle i kontakt med kunden. Der kunne derfor godt gå nogle dage, inden der blev reageret på en kritisk kursudvikling. Han vil sige, at denne form for overvågningsmodel ikke var tidsvarende. Den er noget bagud i forhold til andre pengeinstitutter. Da han startede i **Sgr. A/S** undrede det ham, at en medarbejder kunne få rådighed og kreditter og investere på disse. Det havde han ikke oplevet i andre pengeinstitutter. I Nordea havde man en noget mere konservativ investeringspolitik. Man kunne ikke komme med 1 million og låne 4 millioner. til investering. Han har ikke selv haft udlandslån. Han var tryk ved kontrollen ved sagsøgeren. Ellers ville han ikke have anbefalet kunderne at investere. Kontrollen foregik på ugentlig basis. I Forstædernes Bank var kontrollen mere elektronisk. Den var mere manuel i **Sgr. A/S**. Han fik en mail, hvis en af kunderne havde fået et brev. Både i **Sgr. A/S** og i Forstædernes Bank tog investeringsrådgiverne sig af dialogen med kunderne. Investeringsrådgiverne drøftede således med kunderne, om der f. eks. skulle sælges aktiver eller realiseres værdipapirer for at få underdækningen bragt til ophør. Da reglerne om MIFID tjek trådte i kraft, fik man travlt i bankerne. Det var svært at nå at MIFID teste alle kunder. Man gik imidlertid i gang, og der var intern instruks om, at det ikke var nødvendigt at MIFID teste de kunder, der ikke handlede. De kunder, der handlede og søgte rådgivning til investeringerne

skulle MIFID testes. Han blev ikke selv MIFID teste hos sagsøgeren. Det tog et stykke tid, inden alle sagsøgerens kunder var MIFID testet. Det gjorde det også hos andre pengeinstitutter. Som sagt kunne det tage et stykke tid fra en kunde var i "stop loss", til der blev handlet hos sagsøgeren. I den periode kunne man risikere, at tabet voksede. Det kunne man imidlertid også i andre pengeinstitutter, idet kursudviklingen kan gå hurtigt. Han havde nævnt for **Vidne 3**, at kontrollen var bedre i Forstædernes Bank, og han havde foreslået **Vidne 3** at købe systemet.. Det er vigtigt, at sikre, at kontrollen med, at overdækningen er tilstrækkelig, fungerer vedrørende hele kundeengagementet. Rådgivningen af den enkelte kunde er meget forskellig. En kunde der investerer i papirer 2-3 gange dagligt får ikke en daglig drøftelse af, hvorledes det samlede investeringsbillede ser ud. Når der er tabt 25 % i forhold til overdækningen, får kunderne et stop/loss brev i Forstædernes Bank.

Vidne 4 har forklaret, at han har været ansat hos sagsøgeren i 20 år. Han arbejder i **By 1** afdelingen på formueområdet. I 2008 var han i investeringsafdelingen. I 2009 blev han kontroller. I 2008 var hans opgave at betjene filialerne med værktøjer til overvågning af engagementer. Medio 2008 arbejdede han med at lave et overvågningssystem, der overvågede såvel aktieinvesteringerne, sikkerhedsdepotet og investeringsrammerne på udlandslåne. Indtil da havde der ikke været en samlet overvågning af kundens samlede engagement. En overvågning af udviklingen i sammenhængen mellem aktieinvesteringskontoen og sikkerhedsdepotet gav ingen oplysning om udviklingen på valutamåne. I 2006 fik sagsøgte et udlandslån til aktieinvestering. Han lånte 1,7 millioner kr. til køb af sommerhus. Han mener, at sagsøgte købte nr. 2 sommerhus til udlejning. Provenuet blev også anvendt til nedskrivning af en aktiekredit på 700.000 kr. I 2006 fik han et lån på 1,5 millioner kr. til køb af højrentepapirer og i februar 2007 til køb af værdipapirer. I september 2007 fik sagsøgte udlandslån til køb af værdipapirer med en hovedstolsgaranti. Der er ikke lavet skriftlige aftaler om, hvad låne skulle bruges til. Han har gennemgået bankens interne oplysninger for at forberede sig til i dag. Han har ikke selv haft noget at gøre med bevillingen af kreditter til sagsøgte, men han har indtryk af, at der er sket en prøvning af engagementet. Medio 2008 var **Sagsøgte** personlige værdipapirportefølje sammensat med halvdelen i danske obligationer og resten i danske aktier og i certifikater for et relativt lille beløb. Vidnet fik forevis bilag 34 og bekræftede tallene. Fra april 2008 overvågede han investeringsrammer for at holde øje med, om de var belastende tæt på rammen, således at der skulle være fokus på engagementet. Han sendte oplysninger herom til filialerne til afdelingsdirektøren. Oplysningerne blev sendt ud efter behov. Formålet med at overvåge et engagement er at se, om der er tjent eller tabt penge. I forbindelse med overvågningen indgår forretningernes omfang og art og investeringsprofil. Sagsøgte havde ikke givet udtryk for, at han fandt, at den kontrol, der foregik i banken ikke var i orden. I oktober/november 2008, lavede han en ekstraordinær hjælp til filialerne på grund af udviklingen i markedet. Han mener, oktober og november 2008 var de værste måneder på markedet.

Han mener, det var den 1. oktober 2008 han orienterede **Vidne 3** om sagsøgtes engagement, og at mødet blev afholdt den 2. oktober 2008. Det var ham, der forestod kontrolforløbet med sagsøgtes engagement. Aktieinvesteringskontoen og sikkerhedsdepotet er et lukket kredsløb, og der er ikke kobling til udlandslåne. Han har ikke undersøgt sagen, men han vil tro, at sagsøgte har anbragt de værdipapirer, han investerede i for valutalåne i sikkerhedsdepotet. Den 30. juni 2008 genforhandlede sagsøgtes engagement. Det er sket på grundlag af en status. Hver gang, der bevilliges et lån, skal der laves en oversigt over det samlede kundeengagement. Han tror, at der den 30. juni 2008 var blanco på 2 x 800.000 kr., nemlig 800.000 for **Sagsøgte** og 800.000 for **Virk. ApS 1**. Den status, der ligger til grund for kreditvurderingen får kunden ikke. Han ved ikke, om sagsøgte har set den. Det var **V1**, der var sagsøgtes kunderådgiver. **V1** kunne dog ikke bevillige, men indstille lån. Han mener, at det er **Vidne 5**, som har indstillet, at låne kunne gives. Hans udtalelser baserer sig på de oplysninger, han har kunnet se på computeren. Pr. 30. juni 2008 var Aldana ikke betalt. Han har ikke længere sit notat af 1. oktober 2008 vedrørende sagsøgtes engagementer. Det har han videregivet til **Vidne 3**. Aldana adskiller sig fra andre papirer på den måde, at de ikke er børsnoterede. Han er sikker på, at **Sagsøgte** på daglig basis vidste, hvordan hans engagementer så ud. Han vidste alt om investeringer. **Sagsøgte** var altid i kontakt med markedsporten - også når han havde ferie. For at kunne skaffe sig oversigt på daglig basis over det samlede engagement skulle **Sagsøgte** tage sin engagementsoversigt i banksystemet og finde de 5 lån, han og **Virk. ApS 1** tilsammen havde. Der var 2 aktieinvesteringskonti, som ligeledes skulle findes. Det gav 7 tal. Derefter skulle han kigge i sikkerhedsdepotet efter 1 tal vedrørende sikkerhedsdepotets udvisende. Det giver 9 tal. Herefter skulle han tjekke derivaterne. Det er et samlet tal. Det giver herefter 10 tal. Ud fra disse 10 tal kunne sagsøgte på daglig basis have adgang til at tjekke det samlede engagement med banken for ham og for **Virk. ApS 1**. **Sagsøgte** havde adgang til disse systemer.

Virksomhed ApS 1 (Virk. ApS 1)

V1 har forklaret, at han er erhvervskunderådgiver hos **Sgr. A/S**. Han var kunderådgiver for sagsøgte både før og efter **Sagsøgte** blev ansat i banken. Han var kunderådgiver for sagsøgte næsten hele perioden. Han er kundeansvarlig for mellem 150 og 200 kunder. Han var inde over de lånebevillinger, der er givet til sagsøgte. Han kunne ikke bevillige dem, da sagsøgte var ansat i banken, hvorfor han videre sendte dem til ledelsen. Låne er baseret på formueopgørelser. Efter **Sagsøgte** var ansat lavede han dem selv. Fordi **Sagsøgte** var en del af ledelsen, ville vidnet ikke ind og kontrollere tallene i formueopgørelsen. Han gik ud fra, at værdiansættelserne og oplysningerne i det hele taget i disse formueopgørelser var korrekte og tog dem for gode varer. Den 3. juli 2008 havde **Sagsøgte** solgt et sommerhus nordpå. **Sagsøgte** ønskede at optage lån, og vidnet udarbejdede et beslutningsgrundlag. På dette tidspunkt havde **Sagsøgte** og **Virk. ApS 1** en kæmpe gæld til banken. Han spurgte derfor **Sagsøgte**, om det ikke var bedre at bruge proventet fra salget af sommerhuset til

at nedbringe gælden. Han fik det indtryk, at **Sagsøgte** tog nonchalant på gælden, og at han ikke skulle blande sig i det. **Sagsøgte** havde en samtale om låneoptagelsen med **Person 3**, der er tidligere kreditchef, og han kom glædestrålende tilbage og fortalte, at det var i orden. Der var på det tidspunkt et blancoelement i både **Sagsøgtes** og **Virk. ApS 1's** engagement. Det er kommunikeret videre til både **Sagsøgte** og ledelsen. ***** var helt bekendt med sammensætningen på sit engagement. Der var ikke tale om, at ***** kom og spurgte vidnet om rådgivning. ***** kom selv og sagde, at han ønskede det og det produkt. Han har ikke sendt mail til **Sagsøgte** om underdækning i engagementet. Alle kollegaer i banken kan se de oplysninger, der er nødvendige for at tjekke et engagement. Der er kigge-adgang for alle. Det er ikke usædvanligt, at der er et blancoelement. **Sagsøgte** har ikke stillet spørgsmålstegn ved bankens kontrol. Da **Sagsøgte** blev kunde i banken, havde han en pose penge med, han havde fået fra en investering i et kommanditselskab. De havde i en kort periode været kollegaer i et andet pengeinstitut. Han kan ikke huske, om pengene fra K/S'et gik ind i selskabets depot. **Virk. ApS 1** blev stiftet i 2006. Der skete en ændring i reglerne om hvem, der kunne være rådgiver for en ansat. Egentlig skulle **Sagsøgte** have haft en kunderådgiver fra **By 1**. Det var **Vidne 5**, der modtog vidnets indstillinger vedrørende **Sagsøgtes** og **Virk. ApS 1's** engagement. Det er helt sikkert **Vidne 5**, der har indstillet afgørelse heraf til ledelsen. Vidnet blev forevist bilag 13 og har forklaret, at han ikke kan huske, om det er ham der har lavet den. Den 18. januar 2006 blev **Sagsøgte** bevilliget et valutalån, som skulle gå til investering. Der blev også bevilliget et valutalån til køb af sommerhus. Lånet var på 1,7 millioner kr. Banken fik et styringspant på 500.000 kr. og resten gik til køb af aktier. Så vidt vidnet ved, gik alle de lånte penge til investering via banken. Han tror, **Sagsøgte** har tjent penge til banken. Han var god til at handle. Da han og **Sagsøgte** i begyndelsen af juli 2008 talte sammen vedrørende anvendelsen af provenuet fra salget af sommerhuset, ville vidnet have **Sagsøgte** til at nedbringe lån, fordi gælden var så stor. **Sagsøgte** fik lov til at optage yderligere lån af ledelsen mod at købe værdipapirer og lægge dem i sikkerhedsdepotet. Forevist bilag 83 har vidnet forklaret, at opgørelserne er lavet af **Sagsøgte**. Vidnet har lavet side 1 af bilag 83, da **Sagsøgte** blev kunde. Indtil **Sagsøgte** blev ansat i banken, er talmaterialet dokumenteret på samme måde for **Sagsøgte** og **Virk. ApS 1** som for andre kunder ved indlevering af f. eks. selvangivelser og offentlig ejendoms-vurdering af fast ejendom. Efter **Sagsøgte** blev ansat, fik vidnet talmaterialet fra **Sagsøgte**, som han lagde til grund, fordi **Sagsøgte** var en del af ledelsen. Han fandt det ikke passende, at han skulle kontrollere **Sagsøgtes** oplysninger. Han har således ikke tjekket **Sagsøgtes** tal eller bedt om dokumentation for dem. Han kan ikke huske, om **Sagsøgte** selv tastede tallene direkte ind i systemet eller afleverede tallene på et løst ark til vidnet. Vidnet har aldrig fået oplysninger fra andre i banken om, at der var underdækning på **Sagsøgtes** og **Virk. ApS 1's** engagementer. Han mener, at **Sagsøgte** selv holdt øje med det. **Sagsøgte** lavede regneark vedrørende underdækning både vedrørende aktieinvesteringerne og udlands-

Virksomhed ApS 1 (Virk. ApS 1)

Sagsøgte (*)

lånene. Dem har han set. Banken havde i de år sagsøgte investerede via banken ikke et samlet kontrolsystem over en kundes investeringsengagementer. Det fik banken først i slutningen af 2008. Så vidt han ved, er oplysningerne i bilag 83 indtastet på grundlag af årlige formueopgørelser. Han har også selv haft valutaswaps og tabt på dem. Han har selv en gæld, det vil tage ham 20 år at afvikle, men han vedstår sin gæld og har skrevet under på den. Han har ikke undersøgt, om **Sagsøgte** har været god til at tjene penge til banken, men han har kunder, der ønsker, at de aldrig har mødt **Sagsøgte**.

Vidne 7 har forklaret, at han er uddannet cand.merc. fra handelshøjskolen. Han blev ansat som investeringsrådgiver i **Sgr. A/S** i årene fra 2005 til 2009. Han er nu i Nordea. MIFID reglerne trådte i kraft i oktober eller november 2007. Det tog lang tid at komme omkring alle kunderne i forbindelse med implementering af MIFID reglerne. Flere kunne heller ikke forstå, at de skulle testes igen. Da han arbejdede hos sagsøgeren, var handel med derivater og valutaswaps relativt ny, og de hang på **Sagsøgte** for 95% vedkommende. På aktieinvesteringskonti og sikkerhedsdepoter havde banken overvågning, således at man kunne fange udsving og gribe ind. Der var ingen overvågning af valutalån. Der var heller ingen kontrolsystemer til valutaswaps og renteswaps. **Sagsøgte** lavede et regneark til dette brug, som vidnet videreudviklede. **Sagsøgte** var ikke stærk i administration. Han har flere gange måtte "fejle op" efter **Sagsøgte**. Regnearkene kan ikke beskrives som et styringssystem, fordi de var upræcise og skulle suppleres med oplysninger andetsteds fra. Nogle gange var regnearkene direkte misvisende. Der kom i september/oktober 2008 et kontrolsystem, som kunne vise kundens samlede engagement. Han tror, at **Sagsøgte** havde mistet overblikket i sensommeren/efteråret 2008. **Sagsøgte** blev sygemeldt med stress. Når vidnet holder investeringsmøder med kunder, har han ikke haft kreditrådgivere med til møderne. Hvis man rådgiver kunder om investeringer, skal man selv kunne vurdere risikoen ved investeringen. Han har ikke selv været med til at afprøve FIM systemet. Sagsøgeren fik det i oktober eller november 2008. Han mener, **Sagsøgte** var god til at skabe forretninger. Han var god til at finde muligheder for kunderne.

Efter at vidnerne **Vidne 6**, **Vidne 4** og **V1** og **Vidne 7** havde afgivet forklaring på hovedforhandlingens anden dag, var parterne enige om fremlæggelse af bilag 85, 86 og 87, som er de oplysninger i sagsøgerens computersystem, **Vidne 4** har anvendt til forberedelse af sin vidneforklaring.

Sagsøgte har herefter supplerende forklaret, at oplysninger i bilag 83 og bilag 87 vedrører hans personprofil. Han erindrer ikke selv at have indtastet oplysningerne i bilag 83. For ham er et rådighedsbeløb, det beløb man har tilbage at leve for, når de faste udgifter er betalt. Hans husstand bestod af ham selv, hustruen og to børn. Han opfatter bruttoløn, som den løn han fik i banken, og den løn hans hustru fik som pædagog. Hun var allerede leder af børneinstitutionen, da han blev kunde hos sagsøgeren. Den stigning i hustru-

ens løn, der er forudsat i bilag 83, kan således ikke forklares med et avance-ment. Han mener ikke, at indtægter fra udlejning af fast ejendom kan medtages under bruttoløn. Han ved ikke, om **V1** eller andre i banken ved kreditvurderinger har taget hensyn til, at han ikke var enejer af de faste ejendomme. Sagsøgte blev forevist bilag 85 og har forklaret, at ordet "Reuters" i menulinjen var et program, som sagsøgeren fik i sin **By 3** afdeling i sommeren 2007. I Reuters kan man hente kurser på værdipapirer i realtid. På den måde ved man, hvad den aktuelle kurs er på et værdipapir. Bilag 85 angår **Virk. ApS 1**. Han har lavet det regneark, der er en del af bilag 85. Alle oplysninger i regnearket bortset fra oplysningerne fra reuters skal indtastes manuelt. Det giver en vis usikkerhed i oplysningerne i regnearket. Regnearket var ikke et redskab, som banken stillede til rådighed. Det var et, han lavede selv, fordi han gerne ville imponere **V1** og sig selv ved at belyse de gode investeringsresultater fra **Virk. ApS 1**. Med den usikkerhed der ligger i, at der er manuel optælling og indtastning af antal styk og købspris, kan man via regnearket og opkoblingen på Reuters se realtidskursen, så man ved, om der er tabt eller tjent. Han anvendte regnearket både til sig selv og til to eller tre store kunder. Han lavede regnearket, mens han var i **Sgr. A/S**. Regnearket skulle give et øjebliksbillede af **Virk. ApS 1**. Han har ikke udviklet på regnearket. Han er ikke god til administration. Når han anvendte regnearket til rådgivning af de få store kunder, var det for at få en fornemmelse af og overblik over deres samlede engagement. Han mener, at han har udlevet det til nogle kunder, og at kunderne har set regnearket på computerskærmen. Han har kun brugt regnearket på **Virk. ApS 1**, ikke på de investeringer han foretog i personligt regi. Via reuters kan man også se den aktuelle kurs på schweizer franc. Det bliver trukket automatisk. Lånet i Salling Bank blev optaget i 2007. Han kan ikke huske det præcise lånebeløb, men med kursen på schweizer franc i 2008 kunne lånet opgøres til ca. 2 millioner danske kroner. Han har ikke fortalt sagsøgeren om dette lån, idet han ikke mente, at det havde noget med hans engagement hos sagsøgeren at gøre. Engagement hos sagsøgeren skulle hvile i sig selv på den måde, at han havde stillet sikkerhed for det tab, han maksimalt ville kunne lide, hvis investeringerne gik galt. Han har forventet, at sagsøgeren holdt øje med, at de indgåede aftaler om overdækning blev overholdt. Han havde udover lånet og investeringerne i Salling Bank et engagement på 80.000 kr. i Sparekassen Kronjylland. Da han var ansat hos Coin, startede han med at få en bruttoløn på 30.000 kr. Så gik han ned på 25.000 kr. samt succesløn. Han har ikke haft en samtale med **Person 3** i 2008. Det havde han i 2007. Det tror han, at **V1** har taget fejl af.

Virksomhed ApS 1 (Virk. ApS 1)

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har som første hovedanbringende gjort gældende, at **Sagsøgte** er forpligtet at betale sagsøger de påstævnte beløb, idet beløbene svarer til det tilgodehavende, der er opstået i sagsøgers favør, jf. saldiene for aktieinvesteringsskredderterne for henholdsvis **Sagsøgte** personligt og

Virksomhed ApS 1

Det gøres herunder gældende, at sagsøgers tilgodehavende fremkommer som en konsekvens af tabene på **Sagsøgtes** fejlslagne investeringer, der alle er foretaget af **Sagsøgte** personligt og/eller **Virk. ApS 1**. Tilgodehaverne fremgår af posteringsoversigterne fremlagt som henholdsvis bilag 77 og bilag 78.

Virksomhed ApS 1 (Virk. ApS 1)

Endvidere gøres det herunder gældende, at alle handler er blevet initieret af **Sagsøgte** og at **Sagsøgte** må anses for en særdeles erfaren investor, som var fuldt ud bekendt med de risici, der var forbundet med de foretagne investeringer.

Videre herunder gøres det gældende, at tabene skyldes den negative markedsudvikling, hvilket er en helt sædvanlig risikofaktor ved investering i værdipapirer og finansielle instrumenter. **Sagsøgte** (og **Virk. ApS 1**) bærer derfor følgelig det fulde ansvar for investeringerne. **Sagsøgte** havde gennem hele forløbet fuld kendskab til og kontrol over investeringernes udvikling og kunne derfor på et hvilket som helst tidspunkt have afviklet investeringerne med et eventuelt mindre tab som følge.

Endeligt gøres det under første hovedanbringende gældende, at handelsnotar m.v. for **Sagsøgte** og **Virk. ApS 1's** investeringer er fremlagt, og at disse dokumenterer sammenhængen mellem investeringerne og posteringerne på **Sagsøgte** respektive **Virk. ApS 1's** konto. Der henvises i denne forbindelse til de af sagsøger udarbejdede hjælpebilag 75 og 76, som viser sammenhængen mellem de enkelte investeringer og de dertil hørende posteringer på kontiene.

Som andet hovedanbringende gøres det gældende, at MiFID-reglerne under alle omstændigheder ikke ændrer på den kendsgerning, at **Sagsøgte** bærer det fulde ansvar for tabene på investeringerne foretaget personligt og i **Virk. ApS 1**.

Det gøres som tredje hovedanbringende gældende, at sagsøger ikke ud fra egen skylds lignende betragtninger er afskåret fra at gøre kravet gældende mod **Sagsøgte**. Sagsøger har løbende ført kontrol med engagementet med henholdsvis **Sagsøgte** og **Virk. ApS 1**. Det forhold, at den reelle underdækning blev endeligt afdækket i efteråret 2008, skyldes den særegne konstruktion af sagsøgte investeringssetup, hvor aktieinvesteringskreditten var koblet sammen med et valutalån. Det skal fremhæves, at **Sagsøgte** under hele forløbet var velvidende om engagementernes underdækning, men udlod at oplyse sagsøger herom, desuagtet at **Sagsøgte** var forpligtet hertil og vidste, at sagsøger havde særlig bevågenhed med aktieinvesteringskreditter. **Sagsøgtes** forsætlige tavshed må betragtes som en skærpende omstændighed.

Det gøres endvidere herunder gældende, at forpligtelsen til at sikre behørig

dækning på sikkerhedsdepotet i forhold til engagementet påhvilede :

Sagsøgte og ikke sagsøger. Der er for sagsøger alene tale om en rettighed og ikke en forpligtelse til at agere for de tilfælde, hvor engagementer kommer i underdækning.

Videre gøres det gældende, at sagsøger ikke er forpligtet til at realisere sikkerhederne i Aldana-aktien og kapitalbeviserne i EBH Ejendomme Tyskland, hvorfor **Sagsøgte** ikke kan kræve at sikkerhederne modregnes i de påstævnte beløb.

Virksomhed ApS 1 (Virk. ApS 1)

Endeligt gøres det som fjerde hovedanbringende gældende, at **Sagsøgte** som følge af sin kautionsforpligtelse for **Virk. ApS 1** overfor sagsøger hæfter for den del af tabet, der vedrører investeringerne foretaget af **Virk. ApS 1**.

Sagsøgte har gjort gældende

- at banken der havde indsat betingelserne omkring overdækning i kreditkontrakterne, løbende burde have kontrolleret, om der var tilstrækkeligt dækning til at opfylde kravet omkring 10% overdækning og såfremt dette ikke var tilfældet, havde stoppet for yderligere kreditgivning samt have forlangt nedlukning af engagementerne,
- at banken som den professionelle rådgiver og spiller på markedet uanset sagsøgtes ansættelsesforhold som investeringschef, burde være ansvarlig overfor alle sine kunder, herunder såvel **Virksomhed ApS 1** som sin ansatte **Sagsøgte**,
- at sagsøgte først foretager en efterprøvning af sagsøgtes engagement i banken ultimo august/primo september 2008, hvor den ansatte i investeringsafdelingen **Vidne 4** foretog en kontrol, herunder gennemgik bankens sikkerheder i relation til kunder med investeringsengagementer,
- at denne kontrolfunktion som er foretaget af **Vidne 4**, er foretaget for sent og at dette bør lægges sagsøger til last som kreditgiver, idet sagsøger har formuleret bestemmelse i kontrakten omkring overdækning,
- at sagsøger ikke på tilstrækkelig vis har opfyldt sine forpligtelser med henblik på at kunne vejlede og kontrollere kundernes engagementer,
- at såfremt kontrolfunktionerne havde fungeret, ville tabene, omend ikke helt have været undgået, så have været væsentligt minimeret.
- at det gøres derfor gældende at denne manglende opfølgning på egen interne instrukser bør komme sagsøgeren til skade. Sagsøgte var kunde og kunde i en ganske lang periode forud for sin ansættelse i banken.

- at sagsøgeren alt for sene fremlæggelse af et særdeles betydeligt bilagsmateriale, der må have været tilstede allerede ved afgivelse af proceskrift I, jfr. begrundelsen for udsættelse med aflevering, bør komme sagsøgeren til skade.
- at sagsøgte er af den opfattelse at det må være sagsøgers problem, hvis man af taktiske eller andre årsager har ventet en længere periode før man konfronterer sagsøgte med eventuelle problemer i relation til investeringer og kreditter.
- at eventuelle kurstab på valutalån, herunder CHF lån som i nærværende sag tilregnes ikke tab derivater men tab på almindelige kursreguleringer.
- at banken dagligt kunne beregne risikoen på CHF lån idet man var bekendt med de aktuelle kurser og derved have kontrol.
- at der ikke blev foretaget opfølgning som meddelt i bilag 46, hvorved man kunne have begrænset tabene.
- at sagsøger besidder en væsentlig egen skyld ved ikke at have ført den af-talte og nødvendige kontrol med sagsøgte og **Virksomhed ApS 1** investeringer.
- at sagsøger ikke har dokumenteret realisationen af sagsøgtes aktiver til modregning i det påståvnte beløb.
- at der ikke har eksisteret fornødne og forudsatte kontrolsystemer til sikrings mod tab, idet sagsøger stadig ikke har dokumenteret dette.
- at manglende opfyldelse af provokationer må komme sagsøger til skade processuelt.
- at MiFid reglerne ikke er overholdt – og denne manglende overholdelse af investorbeskyttelsesregler må lægges sagsøger til last.
- at sagsøger stadig ikke har dokumenteret sit tab idet oversigtsform ikke er tilstrækkelig dokumentation, herunder er der ikke foretaget reduktion for stillede sikkerheder.
- at sagsøgte ikke – både grundet sagsøgers egen kyld og den manglende overholdelse af kontrolfunktioner og MiFid reglerne har forøget kautionrisikoen betydeligt for sagsøgte som derfor ikke kan være bundet af den afgivne kaution.

Retten's begrundelse og afgørelse

Ved sagens afgørelse lægges det til grund, at **Sagsøgte** inden han blev

kunde og senere investeringschef hos **Sgr. A/S**, var bankuddannet, havde haft flere stillinger i andre pengeinstitutter og havde stor erfaring med investeringsrådgivning. Det lægges endvidere til grund, at **Sagsøgte** på eget initiativ henvendte sig til **Sgr. A/S**, fordi han havde set et spændende investeringsprojekt hos banken. **Sagsøgte** blev på den baggrund kunde hos **Sgr. A/S** og fik bevilliget en aktieinvesteringskredit med henblik på investering i aktier noteret på Københavns Fondsbørs og andre anerkendte børser. Samtidig blev der bevilliget et udlandslån svarende til ca. 1,2 millioner DKK.

Sagsøgte stiftede **Virksomhed ApS 1** den 28. november 2006. Selskabet blev ejet og drevet af **Sagsøgte** alene. Selskabets formål var investering. Af selskabets kundeprofil af 7. november 2006 fremgår, at investeringsformålet var spekulation. Det fremgår endvidere, at kunden kan handle inden for rammerne af investeringsprofilen uden forudgående rådgivning. Profilen er underskrevet af **Sagsøgte**. Det fremgår ikke af sagens bilag, hvornår kundeforholdet blev etableret, men som sagens bilag 14 er fremlagt en forhøjelse af et udenlandslån med DKK 500.000 til DKK ca. 2 millioner. Dokumentet er dateret den 23. februar 2007.

Sagsøgte blev ansat som investeringschef hos banken den 1. marts 2007.

Der er fremlagt en kundeprofil for **Sagsøgte** af 27. august 2007. Det fremgår heraf blandt andet, at formålet med investeringerne var pension, spekulation og fri opsparing, ligesom det fremgår, at kunden kan handle inden for rammerne af investeringsprofilen uden forudgående rådgivning. Profilen er underskrevet af **Sagsøgte**.

Af de fremlagte bilag, herunder **Sagsøgtes** kundeprofil, fremgår, at **V1** var kundeansvarlig for **Sagsøgte**. Af bilag 13 fremgår, at **Sagsøgte** er rådgiver for **Virksomhed ApS 1**. Efter bevisførelsen lægges det til grund, at **Sagsøgte** uden forudgående rådgivning selv har truffet beslutning om investeringer i såvel værdipapirer som finansielle instrumenter for sig selv og selskabet.

Af aktieinvesteringskontrakterne fremgår, at kursværdien af sikkerhedsdepotet til enhver tid minimum skal udgøre 110% for selskabet og 100 % for **Sagsøgte** personligt af det aktuelle træk på kreditterne. Punkt 8 indeholder en såkaldt stop loss klausul. Efter en naturlig sproglig fortolkning heraf er der tale om en misligholdelsesbeføjelse for banken, og at punkt 8 alene angår aktieinvesteringskreditterne. Efter bevisførelsen lægges det til grund, at værdierne af sikkerhedsdepotet på intet tidspunkt har udgjort mindre end henholdsvis 110% og 100% af det aktuelle træk på aktieinvesteringskreditterne.

Valutalånene er efter det oplyste bevilliget efter en sædvanlig kreditvurde-

ring både af **Sagsøgte** og **Virksomhed ApS 1**. I følge kontrakterne er de gyldige indtil videre og genforhandles en gang årligt. De er senest genforhandlet primo juli 2008. Selv om provenuet fra valutalånene i et vist omfang er anvendt til køb af værdipapirer, der er lagt i sikkerhedsdepoterne for aktieinvesteringsskreditterne, indgik valutalånene ikke ved vurderingen af forholdet mellem sikkerhedsdepoterens værdi og aktieinvesteringsskreditterne.

Bilag 5 og bilag 12 angår investering i finansielle instrumenter. Bilagene indeholder i punkt 4 en aftale om stop loss og sikkerhedsstillelse. Det fremgår heraf, at banken er berettiget, men ikke forpligtet til at kræve ændringer i engagementet, såfremt beløbsrammen overskrides. Efter dokumenternes indhold angår stop loss klausulen alene investeringsrammerne for finansielle instrumenter.

Retten finder herefter, at banken har foretaget den opfølgning på de enkelte engagementer, der fremgår af sagens dokumenter, og som **Sagsøgte** med føje har kunnet forvente. Det bemærkes herved, at indholdet af de af

Vidne 2 i sommeren 2008 afsendte mails til bankens interne brug ikke findes at kunne føre til et andet resultat.

Efter oplysningerne om **Sagsøgtes** kvalifikationer, dennes arbejde med kunderne i banken, **Vidne 4's** forklaring og indholdet af bilag 31 finder retten at måtte lægge til grund, at **Sagsøgte** løbende har været i stand til at danne sig overblik over udviklingen i sit eget og selskabets samlede engagement med banken. På denne baggrund finder retten ikke at kunne tillægge det betydning, om MIFID reglerne måtte være overtrådt.

Sagsøgte har gjort gældende, at banken er forpligtet til at realisere de af **Virksomhed ApS 1** stillede sikkerheder, forinden en eventuel restfordring rettes mod ham på grundlag af kautionsforpligtelsen. Det fremgår ikke af sagens dokumenter, at et sådant vilkår er aftalt, og dette er heller ikke i øvrigt godtgjort efter bevisførelsen.

Herefter, og da der i øvrigt ikke er fremkommet oplysninger, der giver grundlag for at statuere, at banken har handlet ansvarspådragende over for **Sagsøgte** eller **Virksomhed ApS 1**, tages **Sgr. A/S'** påstand til følge som neden for bestemt.

Sagsomkostninger

Under hensyn til sagens udfald og de nedlagte påstande skal **Sagsøgte** betale sagens omkostninger til **Sgr. A/S** med 395.380 kr. Beløbet udgør sagsøgerens udgift til retsafgift med 114.700 kr., bankens udgift til vidneførsel med 680 kr. samt bankens rimelige udgift til advokatbistand med 280.000 kr. Ved fastsættelsen af bankens rimelige udgift til advokatbistand har retten som vejledning anvendt landsretternes vejledende salærsatser pr. 1. januar 2009, hvoraf fremgår at disse tillige kan tjene som vejledning i sa-

ger, hvor hovedforhandlingen har været mere end en dag. Retten har lagt vægt på sagens omfang og beskaffenhed. Der er ikke fastsat særskilt honorar for udgiften til materialesamling. Det er ved omkostningsfastsættelsen lagt til grund, at banken ikke er momsregisteret.

Thi kendes for ret:

Inden 14 dage betaler **Sagsøgte** til **Sgr. A/S** DKK. 3.324.809,04 hidrørende fra konto nr. 9872 0003951448 med tillæg af renter 9,75% p.a. med tilskrivning kvartalsvis af 3.321.809,04 fra den 4. september 2009 og indtil betaling sker samt DKK 1.747.703,47 hidrørende fra konto nr. 9872 0002880261 med tillæg af renter 8,5% p.a. med tilskrivning kvartalsvis af DKK 1.741.578,47 fra den 4. september 2009 og indtil betaling sker.

Inden samme frist betaler **Sagsøgte** sagens omkostninger med 395.380 kr. til **Sgr. A/S**.

Dommer